

KTKA010 LAADULLISET TUTKIMUSMENETELMÄT

Demot

Helena Sume

helena.sume@jyu.fi

Työhuone 163 (Viveca)

LAADULLISET TUTKIMUSMENETELMÄT /SYKSY 2011

KURSSIN SUORITTAMINEN

1. DEMORYHMIIN OSALLISTUMINEN (ja luennoille osallistuminen)

2. DEMORYHMÄTEHTÄVÄ

3. TENTTI

* 26.10.2011 klo 12-15, Sali C4

* 16.11.2011 klo 14.15-17.15 (Sali C5?)

Kirjallisuus:

- Patton, M. Q. 2002 Qualitative research and evaluation methods 3.p. (luvut 6,7,8)
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002/2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.

Luennot

TAVOITTEET

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa:

- ◉ kuvailla laadullisen tutkimuksen keskeiset tieteenfilosofiset lähtökohdat, laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet, tutkimusprosessin etenemisen ja perusperiaatteet
- ◉ käyttää haastattelua ja havainnointia aineistonkeruumenetelminä
- ◉ luokitella, teemoitella ja tyypitellä laadullista aineistoa
- ◉ vertailla laadullisten tutkimusten raporttien metodikuvauksia ja erilaisia lähestymistapoja

DEMOJEN TEEMAT JA VÄLITEHTÄVÄT

Demojen rinnalla kulkevat koko ajan Leena Turjan ja Raija Raittilan luentojen anti!

Pitäkää demoilla mukana muistiinpanoja!

Jokaisen välitehtävän pituus yksi sivu. Ryhmän koko 3-4. Välitehtävä ja valmis ryhmätyö Optimaan.

1. demokerta → *tutkimusraportteihin* tutustumista,
Ensimmäisen välitehtävän anto: Tutkimuksen aihe ja tutkimuksen rakenne
2. demokerta → tehtävän purku: erilaisten tutkimusten ja tutkimusorientaatioiden pohdintaa +
aineistonkeruumenetelmien rajat ja mahdollisuudet
Toisen välitehtävän anto: Aineiston kerääminen
3. demokerta → välitehtävän purku: aineistonkeruun kokemukset
Kolmannen välitehtävän anto: aineiston analyysi
4. demokerta → välitehtävän purku: analyysin toteutus sekä valmiin aineiston analyysitehtävä +
tutkimuksen *luotettavuuskysymykset*
Neljännen välitehtävän anto: luotettavuuden tarkastelu ja välitehtävien yhteen koonti
5. demokerta → koko oman tutkimusprosessin tarkastelu (kirjallisen raportoinnin vertaisarviointi ja
yhteinen arviointi ryhmässä)

LAADULLISET TUTKIMUSRAPORTIT ?

Tutustu laadullisen tutkimuksen raportteihin ja huomioi erityisesti:

- ◉ Raportin rakenne pääpiirteittäin
- ◉ Tutkimuksen tehtävä/tavoite sekä tutkimusongelmat
- ◉ Millaisella tutkimusorientaatiolla ja /-menetelmällä tutkimuskysymyksiä lähestytty
- ◉ Millaisia laadullisen tutkimuksen käsitteitä/termejä kohtaat

”kirjaa paperille ja teemafläpille”

I VÄLITEHTÄVÄ:

1. Pohdi 3-4 hengen ryhmissä, millaisia asioita (X-paikassa) voisi tarkastella?
→ kirjaa erilaisia näkökulmia, suuntauksia ja tutkimuskysymyksiä
 2. Entä miten tästä teemasta voisi rakentaa erityispedagogisen tutkimuskysymyksen?
 3. Millaisella tutkimusorientaatiolla / -menetelmällä lähestyt tutkimuskysymyksiä?
→ Tarkenna tutkimuskysymyksiä
→ Pohdi millaista aineistonkeruumenetelmällä saisit vastauksia kysymyksiisi?
- Käytä tukenasi opintojakson luentoja ja kirjallisuutta!
 - Palauta muistio (n. yksi liuska) ydinkohtineen kaksi päivää ennen seuraavaa demoa Optimaan. Anna ryhmällesi nimi.

VÄLITEHTÄVÄ 1

TUTKIMUKSEN VAIHEET

- ◉ Mikä on tutkimuksen tavoite?
- ◉ Mikä on tutkittava kohde?
- ◉ Millaista aineistoa siitä on saatavilla?
- ◉ Mitä aineistoa joudut hankkimaan ja miten?
- ◉ Miten aineistoa analysoidaan?
- ◉ Millaisessa muodossa tutkimus raportoidaan?
- ◉ Millaisia yleistyksiä tuloksista voidaan tehdä?

TOINEN VÄLITEHTÄVÄ

- Suunnittele ja toteuta pienimuotoinen aineistonkeruu etukäteen sovitulla menetelmällä

1. Havainnointi (aikuiset/lapset)

- ”Systemaattinen tarkkailu” :
- Osallistuva / ei-osallistuva / toimintatutkimus
- Sallii pääsyn ”suoraan toimintaan”

2. Yksilöhaastattelu (aikuiset/lapset)

- Avoin: etenee keskustelunomaisesti, vahvasti haastateltavan ehdoilla
- Puolistrukturoitu/teemoittain etenevä (teemahaastattelu), osittain haastateltavan ehdoilla etenevä
- Srukturoitu: esim. kysely

3. Parihaastattelu (aikuiset / lapset)

4. Ryhmähaastattelu (aikuiset / lapset)

- Litteroi / pura auki aineistosi seuraavalle kerralle
- Huomioi tutkimuseettiset näkökulmat!
- Palauta 2 päivää ennen seuraavaa demoa Optimaan

AINEISTONKERUUMENETELMIEN TARKASTELUA

Tarkastele millainen kyseinen menetelmä on tutkimusaineiston kokoamisessa/ keräämisessä?

- ◉ millaisia vahvuuksia menetelmässä on?
- ◉ millaisia heikkouksia menetelmässä on ja millaisia ongelmia sen toteuttamisessa saattaa tulla eteen?
- ◉ millaisiin tutkimusasetelmiin / tutkimusorientaatioihin soveltuu parhaiten?
- ◉ millaisia asioita tulee huomioida tämän menetelmän käytössä, esim. jo suunnitteluvaiheessa?
- ◉ millaisia muita kysymyksiä / huomioita ko. aineistonkeruun suhteen
 - > tässä harjoituksessa
 - > sovellettuna omaan tutkimusprosessiin

AINEISTONKERUUMENETELMIÄ

⊙ Haastattelut

- Avoin- strukturoitu
- Yksilö-pari-ryhmähaastattelu

⊙ Havainnointi

- Osallistuva - ei osallistuva
 - Systemaattinen - vapaa
-
- Informantteina lapset -aikuiset
 - Erilaisten menetelmien yhdistäminen (mm. menetelmätriangulaatio tai täydentävä aineistonkeruu)
 - Mixed-methods

KOLMAS VÄLITEHTÄVÄ

- Miten aineistosta voi löytää vastauksia tutkimuskysymyksiin?
- Kirjaa ylös aineistosi
 - analyysi-ideat, analysointi
 - tuloshahmotelmia
 - kysymyksiä sekä menetelmän vahvuuksia ja heikkouksia
 - Hyödynnä aineiston analyysiä käsittelevien luentojen sisältöä!!!!
 - Palauta 2 päivää ennen seuraavaa demoa
Optimaan
- Kokonaisarviointia ja kehittämisideoita!

NELJÄS VÄLITEHTÄVÄ: LUOTETTAVUUDEN TARKASTELU JA VÄLITEHTÄVIEN YHTEEN KOONTI

- ◉ Analyysitapojen ja prosessien tarkastelua
- ◉ Tutkimuksen luotettavuuskysymyksiä
- ◉ Tutkimuseettisiä kysymyksiä
- ◉ Tutkimusraportin rakenne / Erilaisia raportointitapoja
 - Vertauspalautteen antajaryhmät jaetaan

VIIDES DEMOKERTA: RAPORTIN ESITTELY

- Ryhmä tekee valmiin raportin työstään ja esittelee sen demoryhmäläisille. Toinen pienryhmä vertaisarvioi.
- Palauta valmis raportti 2 päivää ennen seuraavaa demoa
Optimaan